

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta sociálních věd

Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: Lenka Slepíčková

Název práce: Nucené vysídlení německého obyvatelstva z Československa v dobovém tisku

Vedoucí práce: PhDr. Petr Šafařík

1. OBSAH A CÍL PRÁCE:

Bakalářská práce si klade za cíl analyzovat mediální obraz odsunu německého obyvatelstva z poválečného Československa ve čtyřech českých stranických denících z let 1945–1946. Práce zachycuje i historický kontext nuceného vysídlení Němců a poválečných změn v mediální sféře. Pro empirickou část autorka zvolila metodu diskurzivní analýzy.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Předložené pojednání obsahuje všechny náležitosti předepsané pro daný typ kvalifikační práce. Opírá se o relevantní odbornou literaturu. Práce je dobře strukturována; Lenka Slepíčková se chvályhodně snažila zasazovat zkoumané jevy do širších souvislostí – svědčí o tom kupříkladu krátké charakteristiky čtyř deníků.

Diplomantce se podařilo zjistit a přesvědčivě pojmenovat řadu rysů i vzájemných odlišností v přístupu jednotlivých listů k dané problematice. Žel, nejsou při tom příliš patrná specifika ohlášené *diskurzivní* analýzy. Některé formulace svědčí o nedostatečném vstřebání teoretické a terminologické problematiky. Autorka sice deklaruje snahu zachytit také kvantitativní stránku sledovaných jevů (sám jsem jí to doporučil), to ale není součástí *diskurzivní* analýzy (jak vyznívají některé pasáže, zejména „Za pomoci diskurzivní analýzy hledala práce odpovědi na otázky, které se týkaly zejména četnosti informací o odsunu /.../“, s. 45). Diskurzivní analýza je metodou *kvalitativní*. Sdělení o četnosti některých prvků navíc zůstávají jen u obecných formulací s výrazy jako „často“ apod.

Škoda je i některých zkratkovitých či matoucích vyjádření jako např. již v úvodu: „Cílem práce je představit ucelený pohled na téma odsunu Němců v nejčtenějších dobových denících a analyzovat, jak bylo toto téma prezentováno a jaký celkový obraz si o něm mohla tehdejší veřejnost udělat“ (s. 8). Výrazy „ucelený“ a „celkový obraz“ jsou v daném kontextu zavádějící. Obdobně matoucí je, žel, i poslední odstavec práce (s. 45), tedy další velmi exponované místo.

Z úvodní studie historika Milana Drápaly v jím sestavené antologii *Na ztracené vartě Západu: antologie české nesocialistické publicistiky z let 1945–1948* mohla diplomantka vytěžit více než několik faktů – bývalo by se hodilo zejména výslovné uplatnění poznatku o proměnách mentality a různých dalších paradigmatických změnách za třetí republiky.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Úvodem této části posudku předkládám vyjádření ke kontrole originality práce, jak je požadováno pravidly IMS FSV UK: protokol o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce zprostředkovaný mi Studijním informačním systémem neuvádí žádný nedostatek této bakalářské práce ve věci publikační etiky.

Pojednání místy trpí stylistickými nedostatky, například opakováním týchž výrazů blízko sebe (srov. výrazy „uvedena“ a „uvedeny“ v anotaci, s. 5). Seznam zdrojů by bývalo bylo lepší rozdělit na prameny a odbornou literaturu (nyní část označená jako „Internetové zdroje“ tyto dva základní

druhy zdrojů míjí). Diplomantka u opakovaných odkazů uvádí jen příjmení autora – standardní (a pro čtenáře komfortnější) by bývalo bylo připojit i začátek názvu publikace. Autokorektury unikly drobné nedostatky, například se v textu místy objevuje chybné psaní osobního jména Edward (Beneš) a někdy L. Slepíčková nepoužívá správný název sociálnědemokratické strany v období třetí republiky: Československá sociální demokracie (kupř. na s. 27).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Metoda, kterou Lenka Slepíčková nakonec – tedy po delším hledání vhodného nástroje – zvolila, zůstala poněkud nad autorčinými možnostmi. Patrné je to i z proporcí bakalářské práce, kdy kompilační líčení širšího historického kontextu zabírá poměrně velkou část textu. Ovšem je třeba ocenit – mnou výše již zmíněné – studentčino analytické zachycení řady relevantních faktů a souvislostí.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Navrhuji, aby se diplomantka při obhajobě pokusila na 2–3 příkladech o krátký rozbor jí samotnou vybraných jevů, při kterém by uplatnila specifika diskurzivní analýzy přesvědčivěji, než se to podařilo v textu bakalářské práce.

6. DOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Bakalářskou práci Lenky Slepíčkové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou C (dobře). V případě velmi přesvědčivé obhajoby bych souhlasil i se známkou B.

Datum: 6. 6. 2021

Podpis: Petr Šafařík